

Forskrift for graden Doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Fastsatt av styret ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet 19. januar 2017 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Endringene trer i kraft 01. mars 2017.

Innhold

§ 1 Virkeområde	2
§ 2 Beskrivelse av graden, innhold og målsetting	2
§ 3 Ansvar for graden dr.philos.	2
§ 4 Retten til å fremstille seg.....	2
§ 5 Søknad om fremstilling og behandling av søknaden	2
§ 6 Avhandlingen.....	3
§ 6.1 Krav til avhandlingen	3
§ 6.2 Arbeider som ikke godtas.....	3
§ 7 Innlevering	4
§ 8 Oppnevning av bedømmelseskomité.....	4
§ 9 Bedømmelseskomiteens arbeid	4
§ 9.1 Innhenting av supplerende opplysninger	4
§ 9.2 Komiteens innstilling	4
§ 9.3 Retting av formelle feil i avhandlingen.....	5
§ 10 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling.....	5
§ 11 Ny innlevering	5
§ 12 Offentliggjøring av avhandlingen.....	5
§ 12.1 Krav til den trykte avhandlingen.....	5
§ 12.2 Offentliggjøring	5
§ 13 Doktorgradsprøve	6
§ 13.1 Prøveforelesninger	6
§ 13.2 Disputas	6
§ 14 Godkjenning av doktorgradsprøve	7
§ 15 Tildeling av graden og vitnemål	7
§ 16 Klage	7
§ 17 Ikrafttredelse	7

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder graden doctor philosophiae (dr.philos.), og gir regler om retten til å fremstille seg for dr.philos.-prøven og avviklingen av denne.

§ 2 Beskrivelse av graden, innhold og målsetting

(1) Graden doctor philosophiae (dr.philos.) er en ikke-veiledet doktorgrad som kan tildeles personer som har avlagt eksamen av høyere grad, det vil si mastergrad eller tilsvarende. Forskningsarbeidet og arbeidet med doktorgradsavhandlingen kan være utført uten formell tilknytning til universitetet.

(2) En dr.philos.-grad kvalifiserer for forskningsvirksomhet og annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt, arbeidsmåte og analytisk tenkning i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

(3) Dr.philos.-graden tildeles på grunnlag av

- a. Godkjent vitenskapelig avhandling
- b. Godkjent doktorgradsprøve
 - i. To prøveforelesninger (én over et oppgitt emne, og én over et selvvalgt emne)
 - ii. Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3 Ansvar for graden dr.philos.

(1) Universitetsstyret har det overordnede ansvar for graden dr.philos. og fastsetter forskrift for graden.

(2) Fakultetet fatter vedtak om en innlevert avhandling har et tema som hører inn under fakultetets fagportefølje, om den er verdig til å forsvares for dr.philos.-graden, og om doktorgradsprøven kan godkjennes.

§ 4 Retten til å fremstille seg

(1) Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som er statsborger i et nordisk land og som har minst fem års høyere utdanning, det vil si mastergrad eller tilsvarende. Fakultetet kan gi søker som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Det er søkerens ansvar å legge frem dokumentasjon på tilsvarende kvalifikasjoner.

(2) Fakultetet kan etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle fagmiljø, gi ikke-nordisk statsborger med tilfredsstillende kvalifikasjoner, tillatelse til å fremstille seg for dr.philos.-prøven dersom søkeren har oppholdstillatelse i Norge, eller hvis minst ett av disse kriteriene er oppfylt:

- a. Avhandlingen omhandler tema eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge;
- b. Avhandlingen har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet; eller
- c. Doktorgradsarbeidet er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere.

§ 5 Søknad om fremstilling og behandling av søknaden

(1) Søknad om å fremstille seg til prøven for graden dr.philos. rettes til det fakultetet som avhandlingen tematisk hører inn under. Hvis søkeren er i tvil om hvilket fakultet avhandlingen bør bedømmes ved, kan henvendelsen stiles til rektor.

(2) Sammen med søknaden leveres:

- a. Ett eksemplar av avhandlingen;
- b. Dokumentasjon på tidligere utdanning eller dokumentasjon på eventuelle tilsvarende kvalifikasjoner;
- c. Oversikt over tidligere vitenskapelige arbeider (disse må kunne fremvises på forespørsel); og eventuelt
- d. Dokumentasjon på oppholdstillatelse i Norge;

- e. Dokumentasjon på avhandlingens tilknytning til Norge (gjelder ikke-nordiske statsborgere).

(3) Fakultetet vurderer om avhandlingen tematisk hører hjemme ved fakultetet, vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon.

(4) Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet.

§ 6 Avhandlingen

§ 6.1 Krav til avhandlingen

(1) Avhandlingen må omhandle tema som har relevans til et av NMBUs fagområder.

(2) Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform.

(3) Avhandlingen skal ligge på samme faglige nivå som en ph.d.-avhandling, men ha betydelig større omfang. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

(4) Arbeider eldre enn 10 år kan normalt ikke benyttes i avhandlingen. Hvis dette likevel er tilfellet, skal det i søknaden om å få arbeidet bedømt for dr.philos.-graden legges ved en vurdering som særskilt viser hvordan delarbeidet (-ene) henger sammen med avhandlingen og hvordan det har gitt ny kunnskap innen fagområdet.

(5) En sammenstilling av flere mindre arbeider kan godtas som avhandling dersom det er en sammenheng mellom arbeidene og det er redegjort for denne sammenhengen.

(6) I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge medforfattererklæring(er) som beskriver kandidatens bidrag i hvert enkeltarbeid.

(7) Retningslinjer for bruk av forfatteradresser ved NMBU skal legges til grunn for adressering av vitenskapelige publikasjoner som inngår i doktorgradsarbeidet.

(8) En enkelt avhandling kan innleveres til bedømmelse av flere i fellesskap dersom de individuelle bidragene kan identifiseres og omfanget av hvert av bidragene tilsvarer én avhandling.

(9) Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nyttet annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Fakultetet fatter avgjørelse om dette.

(10) Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

§ 6.2 Arbeider som ikke godtas

(1) Arbeider, eller deler av et arbeid, som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for dr.philos.-avhandlingen.

(2) Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godkjent eller ikke funnet verdig til forsvar for en doktorgrad ved norsk eller utenlandsk utdanningsinstitusjon, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

(3) Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved en annen norsk eller utenlandsk universitet kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved NMBU.

§ 7 Innlevering

(1) Når fakultetet har gitt kandidaten adgang til å fremstille seg for dr.philos.-graden, skal kandidaten levere:

- a. Avhandlingen i 5 eksemplarer i innbundet eller heftet stand;
- b. En identisk elektronisk versjon (pdf-format) av avhandlingen via NMBUs åpne institusjonelle arkiv, «Brage», og kvittering på innleveringen;
- c. Erklæring om hvorvidt avhandlingen leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang;
- d. Erklæring om at avhandlingen ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon;
- e. Erklæring om at hele eller deler av avhandlingen ikke tidligere er bedømt ved annen norsk eller utenlandsk institusjon; og eventuelt
- f. Dokumentasjon på at nødvendige tillatelser er innhentet;
- g. Medforfattererklæringer (jf. § 6.1)

(2) Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, se § 9.3.

§ 8 Oppnevning av bedømmelseskomité

(1) Når fakultetet har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner rektor etter forslag fra aktuelt fakultet, en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen, prøveforelesningene og disputasen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

(2) Forslaget til bedømmelseskomité skal begrunnes og bør vise til hvordan komiteen samlet sett dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal ha anledning til å gi skriftlige merknader til komiteens sammensetning før forslaget fremmes for rektor.

(3) Komiteen skal settes sammen slik at:

- a. Komiteens medlemmer til sammen innehar kompetanse som dekker avhandlingens fagområde
- b. Begge kjønn, såfremt mulig, er representert
- c. To av medlemmene er uten tilknytning til NMBU, hvorav minst ett av medlemmene bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon
- d. Ett av medlemmene skal være tilsatt ved NMBU i fast stilling, og er også komiteens leder og koordinator
- e. Alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende bedømt førstestillingskompetanse

(4) Kandidaten orienteres om komiteens sammensetning.

§ 9 Bedømmelseskomiteens arbeid

§ 9.1 Innhenting av supplerende opplysninger

Bedømmelseskomiteen kan kreve fremlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

§ 9.2 Komiteens innstilling

(1) Innen tre måneder fra mottak av avhandlingen leverer bedømmelseskomiteen en innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes.

(2) Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser stiles til fakultetet som formidler den til kandidaten, med en frist på 10 arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal kandidaten snarest underrette fakultetet skriftlig om dette. Kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet. Fakultetet fatter vedtak i saken (jf. § 10).

(3) Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet fatter realitetsvedtak i saken.

§ 9.3 Retting av formelle feil i avhandlingen

(1) Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden.

(2) Kandidaten kan, etter innlevering, søke fakultetet om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. En fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet skal legges ved søknaden, som må leveres senest 4 uker før planlagt disputas. Det kan søkes kun én gang.

§ 10 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

(1) Fakultetet fatter, på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling, vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.

(2) Dersom bedømmelseskomiteen er enstemmig i sin innstilling, fatter fakultetet vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

(3) Dersom det er dissens i komiteen, fremmer fakultetet saken for rektor, som kan:

- a. Fatte vedtak uten ytterligere bedømmelse
- b. Søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen
- c. Oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen
- d. Vedta at de to nye sakkyndige skal inngå i en utvidet bedømmelseskomité

Rektor fatter vedtak i saken på grunnlag av uttalelsen, eventuelle merknader fra kandidaten og eventuelle uttalelser som er innhentet fra de to nye sakkyndige.

(4) Kandidaten underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 11 Ny innlevering

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i ny utgave, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at fakultetet har fattet vedtak om å underkjenne avhandlingen. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

§ 12 Offentliggjøring av avhandlingen

§ 12.1 Krav til den trykte avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til forsvar, skal den trykkes i godkjent format. Avhandlingen skal trykkes nøyaktig slik den ble innlevert, men det er tillatt å gjøre *godkjente rettinger* av formelle feil, jf. § 9.3, forutsatt at godkjent errata-liste inkluderes i avhandlingen. Kandidaten skal levere 8 eksemplarer av avhandlingen i godkjent format til universitetsadministrasjonen samt det antall fakultetet fastsetter.

§ 12.2 Offentliggjøring

(1) Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest 10 arbeidsdager før offentlig forsvar, og fakultetet har ansvar for at dette skjer. Avhandlingen gjøres offentlig i den form den ble innlevert til bedømmelse, men med ev. errata, jf. § 9.3.

(2) Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen unntas offentlig, jf. § 6.1.

(3) NMBU forbeholder seg en ikke-eksklusiv rett til å arkivere og offentliggjøre avhandlingen via NMBUs elektroniske vitenarkiv, Brage. Retten innebærer at avhandlingen arkiveres og offentliggjøres i sin helhet, som *ett dokument* med eventuelle delarbeider inkludert. NMBU skal ikke offentliggjøre eventuelle delarbeider enkeltvis, atskilt fra øvrige deler av avhandlingen. *Kandidaten kan forbeholde seg retten til å utsette elektronisk offentliggjøring i inntil ett år fra disputasdato.*

(4) Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner, jf. § 6 syvende ledd.

§ 13 Doktorgradsprøve

§ 13.1 Prøveforelesninger

(1) Dersom avhandlingen finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal kandidaten holde to offentlige prøveforelesninger, én over et selvvalgt emne og én over et oppgitt emne.

(2) Prøveforelesningene er selvstendige deler av doktorgradsprøven. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema, og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon.

(3) Kandidaten meddeler tittel for prøveforelesning over selvvalgt emne til fakultetet én måned før planlagt disputasdato.

(4) Tittel for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for kandidaten 10 arbeidsdager før forelesningen holdes.

(5) Prøveforelesningene skal holdes ved NMBU, og skjer på avhandlingsspråket eller et annet språk som er tillatt, jf. § 6.1 niende ledd.

(6) Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal være bestått før disputas kan avholdes. Innstillingen fra bedømmelseskomiteen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

§ 13.2 Disputas

(1) Offentlig forsvar av avhandlingen, disputas, skal avholdes innen 6 måneder etter at avhandlingen er funnet verdig til å forsvares.

(2) Tid og sted for disputasen skal kunngjøres minst 10 arbeidsdager før den avholdes.

(3) Disputasen skal avholdes ved NMBU.

(4) Den komiteen som opprinnelig har bedømt avhandlingen, bedømmer også disputasen.

(5) Disputasen skjer på avhandlingsspråket eller et annet språk som er tillatt, jf. § 6.1 niende ledd.

(6) Det skal være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

(7) Disputasen ledes av dekan eller den dekan utpeker til dette, som gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør dr.philos.-kandidaten rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen.

(8) Første ordinære opponent innleder diskusjonen, før dr.philos.-kandidaten gis anledning til å forsvare avhandlingen. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere *ex auditorio*. Ønske om *ex auditorio*-opposisjon må meddeles disputasleder i løpet av disputasen og innen et tidspunkt kunngjort ved åpningen av disputasen. En av opponentene avslutter opposisjonen, før disputasleder avslutter disputasen.

(7) Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til fakultetet om forsvaret bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent. Innstillingen skal konkludere med om doktorgradsprøven samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

(8) Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.

§ 14 Godkjenning av doktorgradsprøve

(1) Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven, på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstillinger.

(2) Hvis prøveforelesninger eller disputas ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges etter 6 måneder. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne. Avhandlingen kan forsvares på nytt én gang. Så vidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 15 Tildeling av graden og vitnemål

(1) På grunnlag av fakultetets godkjenning av avhandling, prøveforelesninger og disputas, tildeler rektor kandidaten graden dr.philos.

(2) Vitnemål og vitnemålsvedlegg utstedes av NMBU, i samsvar med nasjonale retningslinjer for utforming av vitnemål og Diploma Supplement. Vitnemål signeres av rektor og forskningsdirektør.

§ 16 Klage

(1) Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og vedtak om ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller disputas kan påklages etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 4-13 og forvaltningsloven §§ 28 flg.

(2) Dersom fakultetet eller klagenemnda finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et eget utvalg som skal foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§17 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. mars 2017 og samtidig oppheves *Forskrift for graden Doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, av 12. desember 2014.*